Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání
Základní školy M. Choceňského, Choceň

**ŠKOLNÍ DRUŽINA PŘI ZÁKLADNÍ ŠKOLE
M. CHOCEŇSKÉHO, CHOCEŇ**

„ŠKOLNÍ DRUŽINA – KLÍČ K DOBRÉ NÁLADĚ, AKTIVNÍ HŘE, PŘÍJEMNÉMU ODPOČINKU A SMYSLUPLNÉMU TRÁVENÍ VOLNÉHO ČASU“

Identifikační údaje

**ŠKOLNÍ DRUŽINA PŘI ZÁKLADNÍ ŠKOLE
M. CHOCEŇSKÉHO, CHOCEŇ**

„ŠKOLNÍ DRUŽINA – KLÍČ K DOBRÉ NÁLADĚ, AKTIVNÍ HŘE A PŘÍJEMNÉMU ODPOČINKU“

Tel.: 466 566 481, 466 566 482, e-mail: skola@zschocho.cz, web: www.zschocho.cz

Ředitelka školy: Mgr. Soňa Teplá

Vedoucí školní družiny: Martin Svoboda DiS.

Zpracoval: Martin Svoboda DiS.

Verze: 4

Zřizovatel školy: Město Choceň, Jungmannova 301, 565 01 Choceň

Starosta: Jan Pažin

Platnost od 1. 9. 2026

Podpis ředitelky školy

Obsah:

1. Cíle vzdělávání
2. Formy
3. Obsah
4. Práce se žáky s potřebou poskytnutí podpůrných opatření
5. Časový plán
6. Materiální a organizační podmínky
7. Personální podmínky
8. Ekonomické podmínky
9. Bezpečnost a ochrana zdraví, psychosociální podmínky
10. Řízení školního zařízení
11. Struktura tematických celků
12. Podmínky přijímání uchazečů

Charakteristika zařízení:

Školní družina je zařízení při ZŠ M. Choceňského, Choceň. Prostory jsou umístěny v budově odloučeného pracoviště v Kollárově ulici, kde se zároveň nachází učebny 1. – 3. ročníků. Tato budova je bezbariérová, je umístěna uprostřed městské zástavby. Součástí budovy je nově upravená zahrada. Školní družina má šest oddělení, která využívají hernu, prostory s prodejnou a kuchyňkou, interaktivní třídy. V budově školy v ulici Mistra Choceňského se nachází oddělení školní družiny pro žáky duhové třídy a žáky 4. ročníků.

1. Cíle vzdělávání

a) rozvoj osobnosti člověka – vedeme žáky k odpovědnosti za svou osobu a své zdraví, posilujeme citové vazby mezi spolužáky, učíme vzájemné důvěře a toleranci, podporujeme schopnost pomoci mezi spolužáky, učíme pěknému vztahu k žákům tělesně postiženým.
b) získání všeobecného vzdělání – formou přípravy na vyučování rozšiřujeme a upevňujeme vědomosti již získané ve vyučovacím procesu, formou hry rozvíjíme další poznatky dle specializace vychovatelů
c) pochopení a uplatňování zásad demokracie a právního státu, základních lidských práv a svobod spolu s odpovědností a smyslem pro sociální soudržnost – dle věkových schopností žáků na konkrétních situacích navozujeme téma, které lze později řešit a rozvíjet, zařazujeme vhodné hry
d) utváření vědomí národní a státní příslušnosti a respektu k etnické, národní, kulturní, jazykové a náboženské identitě každého – ve školní družině jsou zařazeni žáci i z jiných etnik, rozvíjíme soudržnost a respektování se, prohlubujeme seznámení se s jejich kulturou vhodnou hrou, besedou a rozhovorem
e) pochopení a uplatňování principu rovnosti žen a mužů ve společnosti – vedeme rozhovory, navozujeme vhodné příklady, řešíme momentálně náhodně vzniklé situace
f) poznávání světových a evropských kulturních hodnot – realizujeme výtvarné práce, soutěže a další akce směřující k tématu
g) získání a uplatňování znalostí o životním prostředí a jeho ochraně – rozvíjíme již získané informace, pořádáme akce jako třídění odpadu, úklid v okolí školy, tematické vycházky, výrobky z plastů a přírodnin směřující k ochraně přírody.

Zájmové vzdělávání ve školní družině naplňuje svými specifickými prostředky obecné cíle vzdělávání dané školským zákonem. Jedná se především o rozvoj žáka, získávání osobní samostatnosti a schopnosti projevovat se jako samostatná osobnost působící na své okolí.
Školní družina umožňuje odpočinkové činnosti a přípravu na vyučování.

2. Formy vzdělávání

a) PRAVIDELNÁ ČINNOST – je dána týdenní skladbou zaměstnání, dle plánu za přispění žáků plánujeme činnost na celý týden, tématicky je odvozena z obsahu vzdělávání, zařazujeme téma na celý týden
b) PŘÍLEŽITOSTNÉ AKCE – jsou zahrnuty rovněž v obsahu vzdělávání, jsou zařazovány nepravidelně, pro celou školní družinu, některé akce jsou zařazeny pouze pro jednotlivé ročníky
c) NABÍDKA SPONTÁNNÍCH AKTIVIT – průběžné činnosti po obědě, po organizované činnosti, ranní a koncová družina - tyto činnosti navazují na hlavní zaměstnání a vycházejí z něho, zařazujeme i nabídku pro méně aktivní žáky, prohlubujeme a rozvíjíme již naučené a osvojené činnosti
d) ODPOČINKOVÉ ČINNOSTI – klidové činnosti a aktivní odpočinek doplňující hlavní zaměstnání, uplatnění individuálního přístupu, možnost volby zaměstnání žáků

e) PŘÍPRAVA NA VYUČOVÁNÍ – psaní domácích úkolů jen dle přání zákonných zástupců, po doporučení třídní učitelky, příprava na vyučování je obsažena v činnostech rozšiřujících poznatky získané ve školním vyučování

Základním prostředkem činnosti školní družiny je hra založená na zážitku účastníků, která obohacuje jejich sebepoznání, rozšiřuje vědomosti a dovednosti. Strategií pedagogické práce je respektování požadavků pedagogiky volného času.

3. Obsah vzdělávacího programu školní družiny

Prostřednictvím volnočasových aktivit posilujeme a rozvíjíme:

1) Kompetence k učení – učíme žáky dokončit započatou práci, kriticky hodnotit své výkony, klást si otázky a hledat na ně odpovědi, všímat si souvislostí mezi jevy, samostatně pozorovat, získávat vědomosti
2) Kompetence k řešení problémů – vedeme žáky naučit se hledat různé způsoby řešení, rozlišovat správná a chybná rozhodnutí, uvědomovat si zodpovědnost za své rozhodnutí, umět překonávat počáteční obtíže a práci dokončit
3) Komunikativní kompetence – rozvíjíme ovládání řeči a mimoslovní komunikaci, schopnost vyjádřit vlastní názor, komunikovat s vrstevníky a dospělými, zapojovat se do diskuse, řešit konflikty, komunikovat kultivovaně, umět se vyjádřit písemně
4) Sociální a interpersonální kompetence – učíme žáky samostatnosti, spolupráci ve skupině, respektování dohodnutých pravidel, tolerantnosti a solidárnosti, vytvoření si pozitivní představy o sobě samém
5) Občanské kompetence – chceme, aby si žák uvědomoval svá práva a práva druhých, dbal na svoje zdraví a zdraví ostatních, rozpoznal vhodné a nevhodné chování, vážil si tradic a podílel se na rozvoji kvalitního životního prostředí
6) Kompetence k trávení volného času – učíme žáky orientovat se v nabízených aktivitách, umět účelně trávit volný čas, vybrat si zájmové činnosti podle svých dispozic, rozvíjet své zájmy v organizovaných i individuálních činnostech
7) Pracovní kompetence – učíme žáky organizovat svou vlastní práci, být schopen spolupráce a práce v týmu, rozvíjet pracovní návyky přiměřeně svému věku, rozvíjet a poznávat vlastní schopnosti a dovednosti, podílet se na hodnocení a sebehodnocení

4. Práce se žáky s potřebou poskytnutí podpůrných opatření

Žákům s potřebou poskytnutí podpůrných opatření je při začleňování do volnočasových aktivit věnována zvláštní pozornost. K naplnění svých vzdělávacích možností a uplatnění svých práv na rovnoprávném základě s ostatními je skladba zaměstnání volena tak, aby se v nich uplatnili a mohli být úspěšní všichni žáci. Vhodným individuálním přístupem a vhodným výběrem činností umožňujeme začlenění těchto žáků do jednotlivých zájmových aktivit. Na základě doporučení PPP /nebo jiného poradenského zařízení/ je možno začlenit asistenta pedagoga i do prostředí ŠD. Pro rozvoj talentovaných jedinců nabízí školní družina doplňkové aktivity v oblastech jejich zájmů.

5. Časový plán

Práce školní družiny se odvíjí od organizace školní docházky a následně i docházky do školní družiny. Ve školní družině jsou žáci prvních, druhých, třetích a čtvrtých ročníků. Další ročníky prvního stupně dochází do školního klubu. Jednotlivé akce a činnosti jsou plánovány pro první, druhé až třetí třídy. Činnost začíná ranní družinou od 6.00 hod. Po vyučování, osobní hygieně a obědě následuje odpočinková činnost. Zájmová činnost školní družiny je od 13.00 hod. do 14.00 hod. Následuje individuální hra, příprava na vyučování a rekreační činnost.

Provozní doba školní družiny:
PO, ST: V úřední dny od 6:00 do 17:30 hod.
ÚT, ČT, PÁ: 6:00 – 17:00 hod.

V ulici Mistra Choceňského provoz ranní ŠD **od 6:35 hod.**

6. Popis materiálních podmínek a organizačních podmínek

Školní družina má 6 oddělení. Tvoří oddělení smíšené, kde se potkávají žáci z různých ročníků. (Kromě samostatného oddělení pro žáky 4. ročníků)

Každé oddělení pracuje ve své herně, popřípadě třídě. V ranních hodinách a pozdějších odpoledních hodinách využívají prostor školní družiny, kde se potkávají žáci ze všech ročníků. Tyto prostory jsou v levé části budovy, jedná se místnosti školní družiny.
V první místnosti žáci využívají volného prostoru na koberci a několika stolečků se židličkami. Jsou zde nové skříně s barevnými kontejnery vybavené stavebnicemi a pomůckami pro rekreační činnost.
Další místnost je vybavená pro výtvarnou a pracovní činnost. Interaktivní tabule, která je součástí vybavení tohoto prostoru, je také školní družinou využívána. Ve třetí místnosti je prodejna s kuchyňkou. Jsou zde velké stoly s židličkami. Ze třídy je přístup na terasu a následně na školní zahradu, kterou školní družina využívá i s jejím vybavením. Nově bylo zřízeno „mlžítko“ pro ochlazení v horkých dnech. Pravidelně se pořizují různé venkovní hry, míče, vybavení, aby měli žáci možnost vyzkoušet si různorodé sportovní činnosti. Další oddělení školní družiny jsou přímo ve třídách na pravé straně budovy, využívají také interaktivní třídu.
Školní družina využívá ke své činnosti i tělocvičnu školy. Školní jídelna, kam žáci docházejí na oběd, je v areálu školy.
Materiální vybavení školní družiny odpovídá potřebám účastníků, estetickým a bezpečnostním normám, je pravidelně doplňováno a obměňováno. Školní družina nabízí mj. činnosti výtvarné, využívá rozličné materiály a postupy.
Z důvodu zvýšeného zájmu bylo ve školním roce 2025/2026 zřízeno 6. Oddělení školní družiny v ulici Mistra Choceňského s plně vybavenými prostory. Také zde bylo zřízeno oddělení pro žáky 4. ročníků.

7. Popis personálních podmínek

Ve školní družině pracují plně kvalifikovaní pedagogičtí pracovníci. Jednotlivé dovednosti si vzájemně předávají. Pravidelně si všichni doplňují znalosti a dovednosti v akreditovaných kurzech i samostudiem. Na základě doporučení PPP /nebo jiného poradenského zařízení/ je možno začlenit asistenta pedagoga i do prostředí školní družiny.

8. Ekonomické podmínky

Školní družina je pro žáky za úplatu. Za určitých podmínek, daných zákonem, může být poplatek prominut. Částka je využita ve prospěch činností ŠD.

9. Bezpečnost a ochrana zdraví, psychosociální podmínky

Žáci jsou na začátku školního roku pravidelně seznámeni s vnitřním řádem školní družiny a bezpečností při pobytu ve školní družině. Jedná se o pobyt ve škole, šatně, na zahradě, v tělocvičně, v jednotlivých prostorách školní družiny, školní jídelny, vycházkách a na všech akcích pořádaných školní družinou. Dbáme na dodržování hygieny a ochrany osobního zdraví, ale i ochrany duševního zdraví podporou slušného vzájemného chování a pozitivního vztahu mezi spolužáky. Vedeme žáky k vzájemné toleranci, správné komunikaci, individualitě žáka. Vytváříme podmínky pro spoluúčast žáků na životě školy a školní družiny. Informujeme žáky a jejich zákonné zástupce o činnosti školní družiny. Organizujeme společné akce s rodinnými příslušníky. Školní družina je vybavena lékárničkou, vychovatelé jsou pravidelně proškolování v poskytnutí první pomoci.

10. Řízení školského zařízení

Školní družina je řízena ředitelkou školy, vedoucí vychovatel odpovídá ředitelce zařízení za úroveň výchovné a vzdělávací práce, koordinuje a kontroluje činnost, odpovídá za zpracování plánu a jeho plnění.

11. Struktura tematických celků

MÍSTO, KDE ŽIJEME

Tematický okruh	Název činnosti	Kompetence
U nás doma	Vyprávíme o životě naší rodiny	3, 4, 5
	Kreslíme a malujeme, jak trávíme s rodinou náš společný čas	4, 6
	Mluvíme o rozdělení prací a povinností v rodině – kresba, koláž, malba	3, 6
Naše škola – naše školní družina	Seznamujeme se s prostředím, orientujeme se v budově	1, 3
	Podílíme se na výzdobě školy	2, 3, 6
	Projektujeme ideální třídu, návrhy výtvarně zpracujeme	1, 6
	Hledáme ukrytý poklad ve škole nebo v okolí – orientační soutěž	3, 5, 6
Cesta do školy	Soutěžíme v orientaci v okolí, kreslíme plánek okolí	2, 3, 5
	Povídáme si o bezpečné cestě do školy a domů, BESIP	1, 2, 4
	Zajímáme se o dopravní značky v našem okolí, určujeme značky	1, 2, 6
Výlety do blízkého i vzdáleného světa	Pracujeme s mapou našeho města, určujeme známá místa	1, 2, 3,
	Vybíráme si blízké místo, na které dojdeme podle naší mapy, hledáme cestu	1, 2, 3,
	Stavíme krajinu z písku a přírodnin, např. hrad, hory, dálnici	2, 3, 5

LIDÉ KOLEM NÁS

Mí kamarádi	Hrajeme poznávací a kontaktní hry ve skupině, pomáháme řešit problémy kamarádů	2, 3, 4
	Hrajeme scénky, dokážeme řešit situace ve skupině	2, 3, 5
	Umíme si pomáhat navzájem, učíme se vzájemnému pochopení	2, 3, 4
Pozvání do školní družiny	Připravujeme společné akce se zákonnými zástupci	1, 3, 6
	Organizujeme výstavu pro rodiče, prarodiče, kamarády	3, 4, 5
	Zdobíme družinu o svátcích, slavíme zvyky a tradice	1, 4, 6
	Organizujeme vánoční jarmark	1, 4, 6

Cesta kolem světa	Informujeme se o světadílech, umíme získávat informace	1, 2, 6
	Rozeznáváme a učíme se chápat rozdíly mezi jednotlivými národnostmi	1, 4, 5
	Čteme pohádky z různých zemí	1, 6
	Zajímáme se o kulturu cizích zemí	1, 4, 6
Učíme se toleranci a pořádku	Hledáme a hodnotíme v okolí věci, které se nám líbí	2, 3, 4, 5
	Hrajeme pořádkové hry, učíme se pomáhat ostatním	2, 4, 6
	Věnujeme se sebe obslužné práci, opravujeme poškozené hry	2, 5, 6

LIDÉ A ČAS

Měření času	Vyrábíme si vlastní hodiny, soutěžíme v určování a odhadování času	2, 3, 6
	Mluvíme o měřidlech času	1, 3, 5

	Na vycházce pozorujeme věžní, sluneční hodiny	2, 3
Putování časem	Besedujeme o životě dříve a dnes	1, 3, 6
	Tvoříme hrady a stará města, zajímáme se o historii obce	1, 3, 5
	Život v budoucnosti, co je třeba udělat, aby se lidem žilo lépe	1, 3, 6
Když jsme byli malí	Vyprávíme si příhody z minulosti	1, 3, 5
	Hledáme rozdíly typické pro jednotlivá věková období	1, 3, 4
	Prohlížíme si fotografie	1, 2, 6
Náš volný čas	Vyprávíme si o prázdninách, malujeme obrázky	1, 2, 6
	Plánujeme volný čas, vzájemně se informujeme o aktivitách	1, 2, 3
	Před prázdninami mluvíme o našich plánech	1, 2, 6

ROZMANITOST PŘÍRODY

Kalendář ročních období	Sledujeme změny přírody, život zvířat v různých ročních obdobích – kresba, malba, četba k tématu	1, 3, 6
	Vytváříme kalendář – podzim, zima, jaro, léto	1, 4, 6
Vodní hrátky	Učíme se znát a chránit přírodu	1, 2, 3
	Rozlišujeme a poznáváme vodní živočichy	1, 3, 6
	Kreslíme koloběh vody v přírodě	1, 3, 6
Naši kamarádi - zvířátka	Vyprávíme si o domácích zvířatech	1, 6
	Kreslíme domácí mazlíčky	2, 6
	Přikrmujeme a stavíme krmítka, chráníme přírodu	1, 4, 6
Příroda kolem nás	Umíme se chovat v přírodě, víme, co přírodě škodí	1, 3, 6
	Vyrábíme z přírodnin	1, 6
	Dbáme na čistotu a okolí školy	1, 2, 4
	Hrajeme různé poznávací a postřehové hry v přírodě	1, 3, 6
Tajemství rostlin	Pěstujeme a staráme se o rostliny ve školní družině	1, 6
	Navštěvujeme zahradnictví, sledujeme vývoj a růst rostlin	1, 3, 6
	Besedujeme o léčivých rostlinách	1, 3, 6
	Tvoříme výrobky a výtvarné práce z přírodnin	1, 6
Den země	Ekologické témata, povídání o zemi a výtvarná tvorba	1, 3, 6

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Chci být zdravý	Učíme se správně starat o své zdraví, dbáme na hygienu, dodržujeme pitný režim	1,6
	Umíme přivolat pomoc při úrazu, učíme se předcházet úrazu	1, 2, 3
	Hovoříme o lékaři, nebojíme se návštěvy ordinace	2, 3
Náš zdravý jídelníček	Studená kuchyně ve školní družině	4, 6
	Víme, co nám prospívá a co ne	1, 2, 3
	Umíme správně prostřít	2, 6
Chci být fit	Umíme se správně oblékat – hry, výtvarné práce	1, 2, 3
	Chodíme na školní zahradu, sportujeme, pobýváme na čerstvém vzduchu	6
	Účastníme se sportovních akcí a kroužků, pořádáme sportovní akce	6

Každý školní rok tvoří školní družina roční plán, který vychází z tematických celků ŠVP ŠD a navazuje na školní vzdělávací program školy. Při plánování jednotlivých činností a aktivit spolupracuje školní družina s vyučujícími a navazuje tak na vyučování. Roční plán je rozpracován do měsíčních a týdenních celků.

12. Podmínky přijímání uchazečů do školní družiny

O přijímání žáků do školní družiny rozhoduje ředitel školy, a to na základě vyplněných náležitostí v písemné přihlášce a splněných kritérií pro přijetí, s ohledem na kapacitu školní družiny. Platnost přihlášky do školní družiny je jeden rok.

Kritéria pro přijímání žáků do školní družiny: a) věk účastníků
b) ročník, který žák navštěvuje

Zákonní zástupci jsou seznámeni při zápisu do školní družiny s „Vnitřním řádem školní družiny“, „Směrnicí o vyzvedávání žáka ze školní družiny“ a směrnicí „Úplata ve školní družině“.

Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání je přístupný na webových stránkách školy a školní družiny www.zschocho.cz nebo u vychovatelů jednotlivých oddělení.